

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEOLVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglašanju 10% pust. — Za odgovor je priložiti zn. m. k. — Telefon številka 118.

1885—1913.

Spomini na boj pred 18 leti. — Dva stara sovražnika. Ali je upati na mir?

Te dni (13. jun.) je minilo 35 let, ko se je začel berlinski kongres. Ta kongres je imel popraviti sanstefanski mir, ki ga je sklenila premagana Turčija z Rusijo, katera je leta 1876 začela na Balkanu osvobodilni boj. Avstrija je ta osvobodilni boj nerada gledala — zato je zahtevala, »da se točke sanstefanskega mira spravijo v soglasje z interesi Evrope.« — In res: ko je bil že en mesec (13. jul.) kongres zaključen so bili interesi v soglasju. Rusija je zgubila polovico svojih uspehov. — Uspeh berl. kongresa je bil ta: 1. Bolgarska severno od Balkana postane kneževina pod sultanovo suvereniteto. — 2. Rumelija je avtonomna pod turško oblastjo. — 3. Srbija, Črna Gora in Rumunija so neodvisne. — 4. Anglija dobi Cipar. — 5. Avstrija pa največ t. i. Bosno in Hercegovino. Rusija je pravzaprav odšla praznih rok — v nekaj letih je skoraj izgubila vpliv na osvobodjenem Balkanu.

Znano je, da je šlo prvotno za to, da si Rusija in Avstrija razdelita Balkan — izšle pa so iz osvobodilnega boja samostojne države.

Politični diplomati so šli za tem, da dobe vpliv na mlade države. Dočim je Rusija imela odločilno besedo v Bolgariji, je Avstrija pridobila zase Srbijo, oz. njenega kralja Milana.

Tako so se med Srbi in Bolgari kmalu pojavila stara nasprotstva.

Na zahtevo naroda to in onstran Balkana — se je moral bolgarski knez Aleksander Battenberg 1. 1885. odločiti, da združi Vzh. Rumelijo z Bolgarijo.

Meseca septembra in oktobra so stale bolgarske čete na turški meji, ne daleč od Odrina, da nastopijo proti Turčiji, ako bi protestirala proti združenju Rumelije z Bolgarijo.

Naenkrat pa so začutili Bolgari sovražnika za hrptom. Bili so Srbi.

Dne 21. sept. je odgovorila Srbija na proklamirano o združenju Rumelije z Bolgarijo — z mobilizacijo. Srbski kralj Milan je v skupščini rekel, da se s to združitvijo muči ravnotežje na Balkanu, da mora Bolgarija Rumelijo pustiti, ali pa odstopiti Srbom nekaj zemlje. Sredi oktobra je Srbija Bolgariji pisala, da bo na lastno roko Bolgarijo prišla, da se drži — berlinske pogodbe.

Obe državi sta imeli le malo čest — takorekoč prve začetke sedanjih zmagovitih armad.

Dne 18. oktobra je začela Bolgarija svoje čete predstavljati od vzhodne turško-bolgarske meje na srbsko-bolgarsko mejo. V treh dneh je 50.000 Bolgarov prehodilo dolgo pot, od vzhoda na zapad — kar je brez primere v zgodovini. Dne 21.

oktobra je bila bolgarska armada zbrana okoli Sofije in se je začela utrjevati pri Slivnici. Kralj Milan je torej dosegel, kar so hoteli — drugi. Ker na se je imela 5. nov. sniti poslaniška konferenca v Carigradu — je počakal 14 dni.

Dne 17. nov. je začela srbska armada prodirati proti Bolgarom, ki so se med tem pripravili. Vnel se je boj pri Slivnici, kjer so se morali Srbi umakniti. Bolgari so pritiskali za bežečimi četami do Pirota — in šli bi bili še naprej, da se ni v odločilnem trenutku pojavil avstrijski grof Khewenhüller, ki je Bolgarom zabil nadaljšno pot — češ da bodo sicer imeli opraya z — avstrijsko armado.

S tem je bil bratomorni boj končan — oba naroda sta imela iz te nepotrebne vojne svoj nauk: namreč, da sta igrača v tuji rokah, da je prelihanje krvi nepotrebno, ker končno odločijo drugi.

Popolnoma enak položaj je bil zadnje dni. Na pozorišču sta bila ista dva naroda — le zakulisni pomagači so zamenjali vloge. Takrat je stala za Srbijo Avstrija, za Bolgarijo Rusija — zdaj je bilo ravno narobe.

Sicer se je reklo, da si balkanski narodi ne dajo od nikogar več zapovedovati — ampak to so bile le besede.

Ako bi bili 1. 1885. zmagali Srbi — bi se bila najbrže Rusija zavzela za Bolgarijo, kakor se je Avstrija za Srbijo, ko je bila v nevarnosti.

Nekaj podobnega bi se bilo zgodilo tudi sedaj. Bolgarska in srbska armada sta se v bojih proti Turkom tako izkazali, da je težko reči, kje bi bila zmaga. A kaj bi zmaga koristila, ko bi nazadnje odločevali — drugi.

Pravilo, da je stalo 400.000 Bolgarov proti 300.000 Srbom in 100.000 Grkom. Število torej enako. Ponovila bi se krvava igra iz leta 1885. In uspeh?

Zato je opravičeno pisal car, da Bolgari greše proti Slovanstvu, ako izzovejo boj, kajti ta poslednja zmeta bi bila hušila od prve. V slučaju zmage bi imeli Srbi sovražnika za hrptom (zato so se ogibali vojne) v slučaju poraza — bi imeli drugi več dobička nego Bolgarija.

S tem, da se je zdaj rešil mir, nam ostane nada, da bodo balkanski politiki rešili sporna vprašanja — sebi na korist — slovanstvu v čast — svojemu junaštvu v slavo!

Na delo!

Zgodovinski dogodki zadnjih mesecev ne ostanejo brez posledic za slovenski narod. Gremo nasproti novim razmeram, ki utegnejo globoko vplivati na ustroj in življenje našega naroda tako v kulturnem in narodnem, kakor tudi v gospodarskem in socialnem oziru. Pri tem pridejo v poštev v prvi vrsti najširše

plasti ljudstva, njegova izobrazba, strokov. znanje, konkurenčna zmožnost, podjetnost, krepkost telesa in čistost duha. Te pogoje rasti in moči narodove si je treba zagotoviti že zdaj, da nas tok časa ne prehitijo. Ne smemo dopuščati, da bi se razmere razvijale brez naše udeležbe, poleg nas ali pa celo proti nam.

Za najtrdnjšo podlago, na kateri bi se razvijalo naše delo v navedeni smeri smatramo redne, na višku situacije stoječe in močne strokovne organizacije vseh delavnih poklicev. Premotriti je treba vse dosedanje delo in določiti nadaljnje postopanje dosedanjih slovenskih strokovnih organizacij, spopolniti njih krog z ustanovitvijo ev. novih potrebnih organizacij; pred vsem pa je potrebno doseči, kolikor mogoče najvišje število članov, urediti stike strokovnih organizacij med seboj, da bi delovale sporazumno, in treba je povabiti in pridobiti za delo v strokovnih organizacijah zmožne dobre moči našega naroda, ki še niso udeležene pri tem delu.

Da se položi temelj temu smotrenemu delovanju, smatramo za potrebno sklicanje kongresa, ki bi se ga udeležili Slovenci iz vseh krajev, vseh dežel, tako oni, ki že delujejo v kakšni strokovni organizaciji, kakor tudi vsi, ki se zanimajo za delavska vprašanja in ki žele slovenskemu delavstvu ljudstvu boljše bodočnost. Na kongresu, s skrbno odbranim in urejenim dnevnim redom bi naj predavali poklicani strokovnjaki o vsem, kar je v zvezi s sedanjim položajem in z nadaljnjim delom.

Vabimo Vas torej, kakor tudi vsa narodna strokovna društva in vse naše ugledne moke k razgovoru, ki se vrši v soboto dne 21. t. m. ob 8. uri zvečer v restavracijski dvorani »Narodnega Doma« v Ljubljani.

Na tem sestanku, ki se vrši po § 2 društva, zakona, se bode razpravljalo: I. O kongresu. II. Izvolil se bo pripravljalni odbor za kongres (v ta odbor bi naj poslalo vsako slov. ljubljansko strokovno društvo po 1 zastopnika). III. Določil se naj čas in dnevni red kongresa. IV. Sestavi se oklic na vsa slov. društva in posamezne interese, ki se naj objavi v vseh slov. listih. — Takoj na to prične pripravljalni odbor delovati.

Začasno stavimo za kongres sledeče predloge, ki jih blagovolite z dodatnimi ali spreminjivalnimi predlogi spopolniti:

I. Kongres se naj vrši 15. in 16. avgusta t. l.

II. Dnevni red naj bi bil:

1. Položaj na Slovenskem: a) delavstva in uslužbencev vseh strok; b) trgovine in industrije; c) splošni v vseh slovenskih pokrajinah; d) kulturni: šolstvo, ljudsko in strokovno šolstvo itd.

2. Socialno zakonodajstvo: a) obrtni zakon; b) bolniške blagajne; c) zavarovalnice proti nezgodam; d)

Dunajska Judita odseka glavo klerikalnemu holofernezu

(kakor so si ljudje mislili pred enim tednom!)

starostno zavarovanje; e) zavarovanje za brezposelnost.

3. Zadrugišvo in samopomoč.

4. Naše naloge in cilji: a) v organizatoričnem oziru; b) program dela.

5. Taktika in sredstva.

III. V nedeljo dne 17. avgusta t. l. dopoldne velik javen ljudski shod, popoldne pa skupno s Ciril Metodovo družbo velika veselica na vrtu Narodnega doma oz. v vseh prostorih.

Upamo, da čutite kot mi potrebo navedenega dela. Blagovolite se odzvati našemu vabilu ter se udeležiti v soboto dne 21. junija sklica-

nega sestanka. Uverjeni smo, da prinese skupno delo dober sad, da da vir novemu veselju k organizatoričnemu delu in povzdigne vse sloje našega naroda na stopnjo, katera mu gre v sedanjih novi dobi.

Beležimo z narodnimi pozdravi.

Dr. Vladimir Ravnihar, l. r., državni poslanec.

Za Z. J. Ž. Ivan Robas, l. r. Ljudevit Mlakar, l. r.

Za N. S. Z. Rudolf Juvan, l. l. Kamil Černy, l. r.

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Kaplja krvi se je pokazala zdajci na Manfredovi levici: bil je zadet.

»Da ti napravim apetit!« se je porogal Sansak.

S kretinjo, naglo kakor blisk, je vrgel Manfred meč v levo roko, izpremenil svoj nastop na levo, pritisnil na klino svojega nasprotnika, pogljal ga gnevno do zidu, skrčil se in se izprožil skokoma: njegov meč je švignil, zdrl se v nasprotnikove prsi in se strl ob zidu za njegovim hrptom.

Sansak je stal par trenutkov še pokonci, oči izbuljene, usta rdeča od krvave pene.

Nato se je zgrudil brez krika, samo z vzdihljajem, polnim neskončne žalosti, ob steni in padel težko na bok: bil je mrtev...

»Pomenimo se zdaj,« je dejal Manfred in se obrnil k svojim tovarišem, ne meneč se dalje za Sansaka. Samo svoj zlomljeni meč je bil zamenjal za mrličevega.

»Gospodje,« je dejala Magdalena Feronova, »privredla sem vas semkaj, da lahko mirno ukrenemo, kar je potrebno. Žileta in njena mati Margentina sta bili še pred dvema

urama v tem paviljonu. Moj prvotni načrt je bil ta, da ju odvedem obe skozi mala vrata. Odsla sem, da vidim, ali je ta načrt nočel izvršiti. Ko pa sem se vrnila, ni bilo več duha ne sluha o Žileti.«

Hripava kletvina se je iztrgala Manfredu.

»Potrpi, sinko,« je dejal vitez. »Gospoda,« je povzela Magdalena, »našla sem Margentino onesveščeno. Vzdrnila sem jo. Rekla mi je, da je prišel v moji odsotnosti kralj in odnesel njeno hčer. Ona da je dobila tak udarec po glavi, da je padla nezavestna na tla. Takšen je torej položaj. Žileta je ta trenutek v gradu. Toda kje?«

Nekakšno ječanje je prišlo preko Manfredovih ust, stašnejše od grožnje s smrtjo.

Z mirnostjo in hladnokrvnostjo rančelnika, ki razrezava mrliča, pa je nadaljevala Magdalena Feronova:

»Pomislite, gospodje, da je kralj odkazal Žileti posebno stanovanje v tem gradu. Nato, misleč, da mu jo bo laglje premagati v paviljonu, jo je dal prepejati semkaj. Nocoj pa, v napadu nevmakšnega delirija — saj poznam kralja, gospoda! — gnan od ene tistih idej, ki podro mahoma vse, kar je bilo pred njim, pride, porabi deklo in jo odnese. Pravim vam: ta trenutek, je Žileta v kraljevem stanovanju in nikjer drugje...«

»Hodimo!« je rekel Manfred. Ta krič je bil tako pranačrten, in njegov, prepaden obraz je izražal

tolikšno tesnobo, da so razumeli vsi, da pojde sam v gotovo smrt, ako mu drugi ne bi hoteli slediti.

Samo Flerial je vzkliznil: »Jaz pojdem naprej, ker poznam kraljevo stanovanje!«

Z vso naglico so zapustili paviljon in se napotili proti gradu, v katerem je bila posadka do štiristo oboroženih mož, ne včevši skoraj dvesto plemičev. Njih pa je bilo šest, z žensko vred.

Korakali so v redu, tihi, nagli in strašni v svojem molčanju.

Slehermi med njimi je bil prepričan, da stopa v smrt. In prav ta misel je pospeševala njih pošastni tek, da so bili podobni prikaznim, ki jih tira neizprosna usoda v temno noč.

Tribulet je hitel naprej, poleg njega Magdalena Feronova, Manfred je korakal med Ragastanom in Lantnejem. Spadakapa jim je sledil za petami. Njihovih obrazov bi se bila prestrašila cela vojska, da jih je obsijal dan.

Ko se je izločila masa gradu iz teme in se pojavila pred njimi, so se stisnili z instinktivno kretinjo še bliže drug k drugemu. Par minut nato so planili po stopnicah.

Zdajci pa jim je mahnil Tribulet, da naj se ustavijo.

»Tukaj!« je velel glasno, kakor da je zdaj vsakatera opreznost odveč.

Pokazal jim je širok hodnik, na koncu katerega so bila zaprta vrata — vrata kraljevih soban...

Dva trenutka nato so bili pri teh vratih; Ragastan jih je odpehnil z burno silo. Skočili so v predsobo.

V tej predsobi se je Mongomeri tiho razgovarjal s tremi oficirji. Na klopih so sloneli štirje lakaji in dremali, v ozadju pa sta stala pred naslednjimi vrati dva ogromna halepartija.

Ko je Ragastan vstopil, je premeril vse to s prvim pogledom. Njegovi tovariši so navali. On pa je zaprl vrata in se postavil prednje.

»Halo!« je zavpil Mongomeri: »Alarm!«

Napadalci so se ustavili za delec trenutka, podobni volkovom, izbiračim psa, ki ga popade sleherni izmed njih.

Nato je zaoralo. Besni kriki so napolnili sobo. Tuljenje in strašno preklinjanje je stresalo zrak.

Magdalena je bila podrla s prvim sunkom svojega bodala enega izmed orjaških halepartirjev in se lotila nemudoma drugega.

Manfred in Lantné sta naskočila trojico oficirjev.

Ti so izdrli meče. Niti Manfred, niti Lantné nista storila po njihovem zgledu: naskočila sta hito z bodalom v pesti. V dveh trenutkih sta bila vsa krvava od dobljenih sunkov, toda troje teles se je valjalo na tleh v smrtnih krčih.

Tisti hip se je začel strahoten grohot iz ust Magdalene Feronove: planila je bila svojemu orjaku pod

haleparto in mu razparala z bodalom život.

Cetvorica lakajev, pijanih od groze, je bila pomolila Spadakapa roke, da jih poveže.

Mongomeri pa je kriknil »alarm!« kakor hitro so se odprla vrata, in hotel planiti ven.

Toda pred vrati je zadel ob Ragastana.

»Prostor!« je zarenčal.

Ta hip pa je začutil na svojih ramah čudno težo: Tribulet je planil nani in mu kliknil, smrtnobleda lica, usta izkrivljena v bojevitem režanju:

»Vaš pokorni sluga, gospod De Mongomeri!...«

Zasadil je vseh deset prstov v kapitanovo grlo; par trenutkov nato se je zrušil Mongomeri, morda mrtev, morda samo onesveščen.

Ves ta pošastni prizor, poln fantastičnega skakanja, hropenja, škripanja, bliskov in strašnih vzdihov — ves ta prizor ni trajal niti dvajset sekund...

»Pomagajte! Pomagajte!« Turobni krik deklice v skrajni sili je zadonel v noč.

Zaleteli so se v vrata...

»Mama, pomagaj! Mama!...«

»Ali boš tihi!«

Krič groze in hripavo renčanje polunorega pohotneža sta sledila drug drugemu.

Naša četa, videča sovražnike pobite, je navali na vrata in jih začela tresti.

Dnevni pregled.

Klaveren konec velike slave. Ko je nastopila gđ. Kamila Theimer s svojimi odkritji, je vzbudila splošno zanimanje. Sicer — kakor smo že parkrat povdarjali — so zakrivali klerikalci javno in pri belem dnevu toliko narodnih izdajalcev, da bi jih bil vsak narod, ki bi imel še kaj narodnega ponosa in časti, poglaj iz dežele. Toda klerikalci so narodni ponos in čast v narodu in v posameznih ljudeh že davno uničili — in ljudje so na ona javna velika izdajstva tako pozabili — da so sprejeli razkritja Kamile Theimer za nekaj novega. Povdarjamo še enkrat: To kar je povedala Kamila o zasebnih napakih in intrigah klerikalnih veljakov, je le malenkost proti vsemu slovenstvu znanim dejanjem: da ima n. pr. slovenska Ljubljana danes 7 nemških obč. svetnikov, da ima nemško državno policijo, da je danes na Kranjskem v narodnem oziru mnogo slabše, nego je bilo prej. — Zato nismo mislili, da bi se moral šele zaradi teh odkritij izpremeniti boj proti klerikalcem. Tudi brez nje — je bil skrajni boj naša častna dolžnost. Ker pa smo Slovenci tako zaslepljeni, da niti svojih lastnih napak ne vidimo sami, ampak mora priti šele kaka dunajska nemška Kamila, da jih nam odkrije — zato smo se šele ob teh odkritjih vznemirili. Vsi smo mislili, da je sedaj klerikalnih mahinacij konec. Toda kaj se je zgodilo? Nič! Dr. Šusteršič je dobil zaupnico in stvar je v redu. — Toda še več. Sedaj se je vsedla Kamila na visok stolec in hoče nam dajati lekcije, kako naj vodimo svoj boj. Sicer ne vemo, ali naročeno ali nenaročeno — Kamila si je postala samozavestna, kakor da bi naprednjaki na Slovenskem politike več ne znali voditi in s svojega visokega stališča dikta, kaj se spodobi, kaj se ne spodobi. Kakor da bi bili mi kakšni zabiti Hotentoti, katere naj šele dunajska Kamila nauči politične taktike. Recimo, da je dal »Slov. Narod« — Kamili prostora v svojem listu kakor prej — ampak »Narod« si je vse pokvaril. Kdor je prej na odkritja Kamile Theimer še kaj dal — ta danes ne da nič več, kajti iz sobotnega članka se vidi, da so klerikalci Kamilo prav sodili. Ako Kamila Theimer prizna, da dr. Šusteršič kljub temu odkritju zasluži zaupnico — potem ne vemo, čemu priti njemu piše. Za tistih par kapov, golobov etc., ki jih ev. dr. Šusteršič sne, je vse eno, od kod so. Ako je vse v redu — potem ni treba razburjenja. Na ta način stoji sedaj dr. Šusteršič bolj trdno nego prej — kajli ima enoglasno zaupnico (z glasom tudi napr. odbornika) ima poleg tega eno polomijo v naprednih vrstah in priznanje Theimerice. Kaj hočete še več? S tem da Kamila odobruje zaupnico dr. Šusteršiču, je uničil efekt vseh svojih člankov — in s tem je konec velike glorie — pa naj sodišče razsodi tako ali tako. — Kamila se je torej previsoko vsedla in bilo bi žalostno znamenje za nas, da bi prejeli ne nauke.

Gđ. Kamila Theimer uči žurnalistične dostojnosti in drugih manj koristnih stvari, in sicer dela to v »Slovenskem Narodu«, v listu, ki ni zavrnil onih izjavjanj Kamile Theimer. Kjer je taista denuncirala »Slovenca« dr. Šusteršiča in druge, »da spodkopavajo državno-pravne temelje te staroslavne monarhije«. Mi smo ta izjavjanja zavrnili, četudi nekoliko opoprano, ampak zavrnili smo jih, rekoč: »da ima naše simpatije in pomoč v boju proti korumpirani klerikalni stranki, smo pa proti namigavanju, o izpodkopavanju državno-pravnih temeljev te starodavne monarhije.« »Slov. Narod« je namreč prinesel celoten članek K. Theimer, ki je dolžila na ta način naše klerikalce veleizdajstva. Mi smo to zavrnili, ker ne pustimo, da bi kak tujec sploh kakšni slovenski stranki gledel jugoslovanstva kaj takega zasluženo ali nezasluženo očital. Pa naj bo to Kamila ali kdorkoli. To nam velepa slovenska dostojnost!

Kranjska »Sava« politično to in ono. Predzadnja številka kranjske »Save« je o dr. Trillerju in njegovemu nastopu pisala takole: »Ko pa je prišla stvar v razgovor (namreč razkritja K. Th.) na odločilnem mestu, glasnik narodno-napredne stranke ni smatral za umestno, imeti o tem kako lastno mnenje in označiti stališče stranke, ampak sesedel se je kot žepni nožiček z izgovorom, da je to zasebna zadeva. To pa se ne pravi, zastopati načela stranke in nadaljuje: »Ta mična prikazen, ki ni žali-bog ni prva, je tem mučnejša, ker vidimo, koliko malih ljudi nosi velikanska bremena, prinaša nadčloveške žrtve, ker upa, da pride rešitev. Tu pa pride voditelj in z gesto, da je to zasebna zadeva, gre z gobo čez tablo. In če se je to storilo v dobri veri, je cela stvar še tem opasnejša. Pri takem vodstvu tudi najboljša armada ne more ničesar doseči.« Tista

»Sava«, ki je pred tekom govorila, da dr. Triller ni smatral za umestno, imeti o tem (o zadevi Th.-S.) kakega lastnega mnenja — čigavo mnenje je pa imel?! — Ista »Sava«, ki je pred tekom pisala, da se je dr. Triller sesedel, kakor »žepni nožiček«, ista »Sava«, ki si je glede postopanja dr. Trillerja dovolila rabiti pogojnik: »če se je to storilo v dobri veri...« Ista »Sava« je po enem tednu toliko predrzna, da si upa govoriti o »politični podivjanosti«, o »ostudni gonji«, »izvestnega časopisja!« In: ali »Sava« ni oprijaznjala gonje, da bi ga (dr. Trillerja) iztisnila iz političnega življenja? Zakaj pa potem tisti pasus, da najboljša armada pri takšnem vodstvu ne more ničesar doseči? Ali ni to klic da se vodstvo izmeni, ker spreobrniti se ne da?! — Za to si naj vpletanje v politično podivjanostjo gospodje okolo »Save« prihranijo le za sebe, kot tudi politično moraliziranje, ki na komando proizvajajo, ne imponira.

Izšla je »Südslavische Rundschau« 4. št., ki prinaša sledeče članke: Jugoslovani v monarhiji in grozeča bratomorna vojna. Avstro-Ogrska in Srbija. Obtožba dr. Šusteršiča in klerikalne stranke. Statistika osvojenega ozemlja. Jugoslovanska mladina in srbsko-bolgarski spor. Red-Lipovščak.

Danes občni zbor »Slovenskega kulba« ob 8. zvečer pri »Zlatorogu«. — Kongres narodnih organizacij. Po inicijativi N. S. Z. in Z. J. Z. se vrši letos kongres vseh slovenskih oziroma jugoslovanskih narodnih organizacij. Tozadeven sestanek se vrši v soboto 21. t. m. ob 8. uri zvečer v restoraciji Narodnega doma. Predsedništvo pripravljalega odbora je prevzel gospod državni poslanec dr. Ravnihar. Prosimo vsa društva kakor tudi posamezne gospe, ki so tozadevne okrožnice prejeli, da se sestanka udeležijo. Na drugem mestu tudi prinašamo okrožnico, ter vabimo vsakogar, ki se zanima in hoče, delovati za kongres, da se prvega sestanka udeležijo.

Kolesarsko društvo »Balkan« priredi v nedeljo, dne 22. junija t. l. veliko cestno kolesarsko dirko na progi Vrdele - Opčina - Prosek - Tržič - Ronki - Dobrdo - Miren Gorica (Tržaška cesta). Prijave sprejema do 17. junija t. l. gospod Leopold Pegan, Trst, ulica Sanita, št. 14. II. nad. Vloga 5 K. Zbirališče dirkačev ob pol eni uri popoldan, odhod ob 1 uri.

Samomor zdravnika. Kakor se iz Odenburga poroča, se je dne 12. t. m. ustrelil na svojem stanovanju vojaški zdravnik tamošnje garnizije dr. Langh. Kot vzrok samomora se navaja zdravnikovo neprestano bolehanje na živcih.

Veletrgovec z žitom prišel v konkurz in pobežnil. Dne 13. t. m. je pobežnil veletrgovec z žitom Izidor Braun iz Zente, ki je prišel v konkurz in ki je imel pasive v višini 400.000 kron, neznan kam. Pristojne oblasti ga zasledujejo. Kakor se govori, je Braun pobežnil v Ameriko.

Vzel si življenje radi 50 vinarjev. Kovaškega učenca Jožefa Denka iz Budče na Češkem so našli dne 12. t. m. na nekem tamošnjem polju v kaluži krvi. Dognalo se je, da se je Denk ustrelil v prsa. Poleg dečkovega trupla je ležal ključ, katerega si je Denk pripravil za samomor. Mladi nesrečnik si je vzel življenje, ker se bal da ga bodo ovačili radi tatvine 50 vinarjev.

Tragedija starih zakonskih. Dne 20. aprila t. l. se je zastrupil s svetilnim plinom bivši mlinar Fr. Vesely iz Kraljevih Vinogradov pri Pragi. Ta slučaj je postal predmet obsežne sodne preiskave, ker se skrajni ne vedelo, ali je izvršil Vesely samomor ali pa je šlo tu za umor. Dne 12. t. m. pa si je v istem stanovanju prerezala s britvijo vrat 61letna Franciška Vesely, vdova po ranjenem mlinarju Veselym. Ko si je prerezala vrat, je stopila v vano, napolnjeno s toplo vodo in je tam izkrmavala. Nesrečna žena je pustila za seboj pisma, v katerih pravi, da je bila grozno razburjena, ker se je začel slučaj smrti njegovega moža sodnijsko prerokovati.

Ustrelil ženo svojega gospodarja in sebe. Kakor se iz Kladna na Češkem poroča, so našli ljudje dne 13. t. m. v nekem tamošnjem jarku na poti k Drini dvoje mladih ljudi, ki sta se ustrelila. Kakor se je dognalo, sta bila mrtveca 20letni trgovski potnik Somek, ki je bil uslužben pri trgovini tamošnjega trgovca Poube in 22letna žena imenovanega trgovca. Med Somekom in mlado gospo je že dalj časa obstajalo ljubinsko razmerje in oba sta hotela pobežniti nekam v tujino, nenadne ovire pa so jima ta načrt prekrile. Dne 13. t. m. zvečer sta zapustila hišo in se nista več vrnila. Med obema truploma je ležal samokres in neko pismo. Pri Someku so našli 500 K denarja, katerega je najbrže hotel porabiti za skupno potovanje.

Poskušena tatvina. V ponedeljek dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer se je

prikradel v ključarsko delavnico Vincenca Sokliča v Kranju neki tat ravno ob času, ko so bili vsi domači v kuhinji pri večerji. Zamenjal je svoj jopič in klobuk, pobral nekaj boljše in delavne obleke, jo nesel v stranišče in jo zmetal na prosto, odkoder jo je nameraval neopaženo odnesti. Domači so opazili tujega gosta, a vkljub temu, se mu je še posrečilo pravčasno odnesti pete. Seboj pa je vzel samo ono, kar je bil zamenjal, vse drugo, kar je skozi okno zmetal, je moral pustiti. Sumijo, da je tatinski tiček nek Jakob Trapuš iz Trboja.

Nagla smrt. Dne 6. junija okoli 5. ure jutraj našla gostja Marija Černivc na poljski poti med Pivko in Naklem 57 let starega užitarja Janca Kuharja iz Pivke mrtvega. Kuhar je šel malo prej od doma. Ker je bil epileptičen in je ležal na obrazu, se domneva, da ga je napadla ta bolezen in ker je padel na obraz, se je zadušil.

Nasilneži. Pri zgradbi belokranjske železnice dela več zelo sumljivih delavcev. Kadar se naveliča dela, pa vrže sredi dela lopato od sebe in zahteva izplačilo. Če ne dobi takoj denarja, pa gre k sodnijski tožiti, ali pa zapreti akordantu, da bosta že prišla skupaj. Če pa dobi izplačilo, pa popiva toliko časa, da zapije vse, potem pa gleda, kako bi prišel do lahkega in izdatnega zaslužka. Takim ljudem se je dobro ogniti s senenim vozom. Dne 2. junija so prišli štirje taki ptiki v gostilno Marije Mežnar in so zahtevali en liter žganja na upanje. Ker niso dobili žganja, so začeli bombardirati gostilno s poleni in kamni, dokler niso prepodili iz hiše in gostilne zadnjega človeka. Potem so udrli v hišo, preobrli v njej vsak kot, pobrali gostilničarki ves dnevni skupček, okoli 15 K in odšli. Takoj nato je prišla orožniška patrulja, ki je polovila te ptičke, dognala, da se pišejo Alander, Obržan, Cirar in Sotšek in jih oddala v hišo pokore. Pri njih so dobili še ukradeni denar. Če so povedali pa prava imena, to se še ne ve.

RAZNE ZANIMIVOSTI.

Spanje z odmori je baje najbolje. Francoski zdravniki so prišli pred kratkim do prepričanja, da ima spanje z odmori za človeka veliko boljši učinek nego nepretrgano dolgo spanje. Preveč dolg in nepretrgan spanec človeka in njegov duh le poleni, dočim ima kratko spanje z odmori vzbujačo učinek na človeški duh in na telo. K temu prepričanju so prišli zdravniki v francoskih bolnišnicah in klinikah, kjer so opazovali svoje paciente. Tam je seveda zdravljenje zastoj. Tem pacientom je dovoljeno spati samo tri ure. Nato so jih prebudili in morali so biti pokonci štiri ure. Nato so jih prisilili, da so spali tri ure, na kar so jih prebudili zopet za štiri ure. Nato so vnovič spali tri ure, na kar so jih zopet zdravili za štiri ure. Mnogi izmed teh so trpeli na duševnih boleznih in na telesni brezmoči. Vendar spanec z odmori je bil zanje silno zdrav. Zdravljenje je šlo hitreje in hitreje in v večjo zadovoljnost nego pri onih, ki so spali dolgo in ki so se po dolgem času prebudili. Seveda se ne more tu niti pomisliti na to, da bi ljudje spremenili način dosedanjega počitka, ker bi to pomenilo revolucijo v našem trgovskem in obrtnem svetu. Ampak stari ljudje, ki so že v pokoju in nič več ne delajo, bi ohranili dalj časa svojo moč in svežost, ako bi začeli spati z odmori. Nekateri francoski zdravniki se silno trudijo, da bi se uvedlo po bolnišnicah spanje z odmori, ker se bolniki potem veliko hitreje ozdravijo.

Bojšče pri Waterloo. V naslednjem času se je nasvetovalo, naj bi se bojšče, kjer se je pred sto leti bila zgodovinska bitka, pri kateri je bila usoda Napoleona I. definitivno odločena, razparceliralo za vile in ogradi. O tem nasvetu se je razpravljalo v belgijskem parlamentu in vlada se je izrekla, da bo prispevala k temu, da bo bojšče ohranjeno v sedanjih podobah. Seveda, na drugi strani pa se zopet kaže in to po pravici, da je ta ravnila — katere krasota je nekoč opeval Goethe — zgubila mnogo na svoji lepoti. To okoliščino je treba pripisati trgovini, ki se tu razvija. Tisoče tujcev, ki obiščejo bojšče, se loti že na kolodvoru množica beračev, ki spremljajo tujce celo pot in jih nenavadno predržno nagljujejo za denar. Poleg tega je tu cela vrsta prodajalcev raznih »zgodovinskih« spominkov, s katerimi je napolnjen tudi muzej, ki stoji na znamenem griču, ki se imenuje »Levji grič«.

Dvojna duša. Zdravniška veda doslej še ni našla pojasnila tega redkega kliničkega slučaja, ki se pa tuintam vendarle dogaja. Na Nemškem se je pripetil pred kratkim zelo zanimiv, fantastičen slučaj. Pred petimi leti je zginil iz pruskega mesta Usedona župan Tremmel. Zginil je, in vse iskanje po njem ni imelo nikakega uspeha. Ugibalo se je, iskalo

se je, ampak vse je bilo zaman. Samomor je bil izključen, ker je bil župan bogat, srečen in zdrav. Iz Berlina je prišlo povelje, naj se usedomsko občinska blagajna revidira. Blagajno so našli v najboljšem redu. Niti peniga ni manjkalo. Z raziskavanjem in poizvedbami pa se niso pečali samo policijski uradi, ampak tudi sodišče. Iskanje in poizvedbe so trajale dolgo, dolgo časa, toda skrivnostni slučaj je ostal nepojasnen. Uradi so že menili odložiti ta slučaj ad akta, ko se je tu Tremmel nenadoma pojavil. Našli so ga na Dunaju. Bil je lačen, razcapan. Živel je žalostno življenje dninarja. Detektiv, ki je beguna spoznal po njegovi fotografiji, pripoveduje: »Ko sem ga poklical po imenu, je izbulil name oči, kakor bi se prebudil iz globokega spanja. Skraja se ni mogel reče niti zavedati, kaj se z njim godi; ni vedel, kako je prišel na Dunaj, kdaj in zakaj je odšel iz svoje domačije in zakaj je postal dninar. Živel je nekaj mesecev življenje tujega človeka. Njegova duša se je razdvojila. Delavec Tremmel je pozabil na župana Tremmela. Nemški psihiatri so proglasili Tremmelov slučaj za amnezijo ali za razdvojenost duše. Trdijo, da je bolnik zgubil sicer spomin, toda pri tem je živel psihično čisto normalno. Ko so Tremmela našli na Dunaju, so ga poslali nazaj v Usedon na Nemško, kjer je zopet nastopil in izvrševal svoj županski poklic. Svoj urad je opravljal popolnoma pravilno štiri leta. Tako nekako pred tremi meseci pa je župan Tremmel zopet zginil. Začeli so ga iskati in to z večjo vneto nego pravič. Iskali so ga povsod. Slednjič je prišla iz Alžira vest, da je Tremmel vstopil v francosko tujo legijo. Nemčija je prosila diplomatičnim potom francosko vlado, naj nesrečnega izpusti. Tremmel pa nikakor noče nazaj. Prosi urade, naj mu dajo mir in naj ga ne spominjajo na preteklost. Očividno dela Tremmel vse to pod vplivom svoje druge duše, duše dunajskega delavca, ki nima prav nič skupnega z dušo usedonskega župana. Francoski uradi nočejo Tremmela izpustiti in pravijo, da je Tremmel po izreku psihiatrov »v vsakem slučaju svoje razdvojenosti duše človek popolnoma normalen in duševno zdrav«. Danes se peča s Tremmelovo afero čeli svet, pišejo se o njem kritike, razvija se o njem polemika Nemčije s Francijo. Sam bog ve, kako se bo ta slučaj končal. Zdi se, da se bo delavec-legionar-župan zopet povrnil k svojemu županskemu stolu v Usedon.

Slavni psi. Psi, ti zvesti prijatelji človeka, imajo v zgodovini svojo zlato knjigo, svojo legendo. Od Argusa, Ulisovega psa, ubogega in zapuščenega psa, ki je dvajset let čakal na povratek svojega gospodarja, da bi mirno in zadovoljno poginil pri njegovih nogah, pa do Moustacheja, junaškega psa, ki je sledil zmagovalni francoski armadi od leta 1800 in ki je pri Slavkovu iztrgal iz rok nekega Avstrijca trobarvni prapor polka, h kateremu je Moustache pripadal; pa do onih izučenih psov, ki so za bojev v Transvaalu in Mandžuriji lajali, kakor hitro so našli ranjenca, h kateremu so potem pripeljali zdravnika — vselej in povsod je bil pes prijatelj človeka. Intelligentni psi so v vojnah rešili že na stotine ranjencev. Rene Le Coeur pripoveduje več zanimivih epizod iz pasjeje življenja. Tu podajemo tri izmed njih. Leta 1260. je neki brivec Olivier Galipaud, ki je stanoval v Parizu na oglu ulice des Deux Hermites, ubijal svoje kliente, katere je nato metal v posebno klet. Ta grozni brivec je namreč prodajal človeško meso nekemu Florentincu, ki je izdeloval iz človeškega mesa paste! V onem romantičnem času se ni nihče brigal za osebe, ki so nenadoma zginile, nihče ni imel na sumu onega strašnega brivca. Nekega dne je prišel k brivcu cerkovnik iz cerkve Mater Božje. Prišel je s svojim psom Carpillonem. Pri brivcu se je odigrala navadna drama. Brivec je hotel cerkovnika umoriti. Toda Carpillon, ki je ležal na pragu, je uganil, kaj se godi. Začel je na vse pretege lajati in je skočil na napadalca. Prišli so sosedje, prijatelji cerkovnika, spoznali so psa in so prišli na sled vsem grozovitostim omenjenega brivca. Maltreža Olivierja Galipauda so nato aretirali in mu dokazali krivdo. Zgorel je na grmadi na trgu Greve. Hišo, v kateri je moril ljudi, so podrli in na nje mesto so postavili kamenit steber z izklesano glavo psa Carpillona. Zanimiva je tudi zgodovina plemenitaja Aubry de Montidierja. Aubryja je umoril vojak Macaire, ki je pokopal truplo

pri nekem drevesu v gozdu v Boudyju. To se je zgodilo za vlade Karla V. Pes ubogega Aubryja je iskal svojega gospodarja in je našel slednjega njegov grob. Kopal je s šapami zemljo, lajal in je na to pobežnil. Prijatelj je k prijatelju umorjenega Aubryja, vitezu d' Ardillereju in ga je pripeljal k grobu umorjenega. Nekega dne je srečal ta pes v neki pariški ulici vojaka Macaireja in je skočil nanj. Pozneje ga je večkrat srečal in vsakokrat je skočil nanj. O tem slučaju je izvedel kralj Karol V., ki je ukazal, naj se uvede preiskava glede sovraštva onega psa do vojaka. Izkazalo se je, da je Macaire res umoril Aubryja. Po tedanji šegi je kralj ukazal, naj se pes bojuje z morilcem. Boj med psom — bil je to velikanski lovski pes — in Macairejem se je vršil na otoku za Notre Dame. Macaire je podlegel, pes mu je pregriznil vrat. Kralj je dal postaviti pri gozdu v Boudy spomenik v zvestemu psu. Kralj Henrik III. je izdajal letno stotisoč dukatov za nabavo in vzdrževanje majhnih psičkov. Tri izmed njih je imel najrajši. Liliro, Titi in Mimi. Ti trije psički so bili ponoči kraljeva straža. Menjavali so se. Eden izmed njih je bedel, druga dva sta spala. Liliro ni imela rada menih Jacquesa Clementa in vselej, kadarkoli je bil v kraljevi bližini, je lajala. Kralj je Liliro odpravil in — Jacques Clement je umoril kralja z bodalom... Psi so vedno opevali in ljubili kot prave, udane prijatelje človeka. Psi živijo srečno življenje pri naših rodbinah. Naše ubogo ljudstvo, katerega čimdalje bolj muči vzajemno sovraštvo in zavist — potrebuje udano ljubezen psa.

Bratitelj Port Arturja. Iz Moskeve prihaja vest, ki bo gotovo vsakega iznenadila. General Stessel, bratitelj Port Arturja, trpi veliko bedo. Ohromel je skoro in govoriti ne more več. Ko se mu je podelila milost in je bil izpuščen iz zaporja, je bil popolnoma brez sredstev in brez penzije. In šestdesetletni bivši general je padel v tako kruto bedo, da se je zamislil nekemu njegovemu bivšemu adjutant. Ta mu je ponudil na svojih posestvih zavetje, katerega je Stessel hvaležno sprejel. Čudno je zaigrala usoda z bivšim generalom. L. 1904. ko se je začelo obleganje Port Arturja od morske strani, je bil Stessel imenovan poveljnikom trdnjave in cela Rusija je s spoštovanjem in z nado izrekala njegovo ime. V dokaz spoštovanja in neomejenega zaupanja ga je imenoval car še v času obleganja za svojega generalnega pobočnika. Dne 2. januarja 1905 pa se je spremenila Stessljeva usoda. Port Artur se je udal zmagovite-mu admiralu Nogiju. V začetku so vsi ljudje menili, da je bilo to le vsled obupne potrebe in prisiljenosti in cesar Viljem II. je odklopal Stesslja z redom »pour le mérite« in ko se je ta vrnil, so ga sprejeli z velikanskim navdušenjem in častjo. Kmalu pa je nastal obrat. Komisija, ki je preiskovala vzrok predaje trdnjave je prišla do tega, da predaja trdnjave ni bila nikakva potreba in da se je Stessel udal le vsled svoje nemožnosti in lahkomiselnosti. Dognalo se je, da je bil glavna duša obrambe trdnjave general Kondratenko, po katerega smrti ni videl Stessel nobenega drugega izhoda, kakor predati trdnjavo sovražniku, kljub temu, da je bilo v nji še veliko municije, živeža in več deset tisoč zdravih vojakov. Zato je bil Stessel z dvema njemu podrejenima generaloma Reissom in Fockom obdolžen radi nesposobnosti in lahkomiselnosti. Stesslu so odvzeli še med preiskavo poveljništvo 3. sibirskega armadnega zbora in pozneje tudi čast generala. S tem so mu odvzeli seveda tudi pravico do penzije. Pri procesu je bil obsojen na smrt. Vendar se mu je dne 19. marca 1908 spremenila smrtna kazen v desetletno ječo v trdnjavi. Pred nekaj meseci, ko so Romanovci praznovali jubilej, je bil amnestiran in izpuščen. Ko je bil prost, je padel v najkrutejšo bedo, iz katere ga je potegnala šele sedaj prijateljska prijaznost njegovega bivšega pobočnika.

Ljubljana.

— Shod v Spodnji Šiški. Ob silajne številu navzočih se je vršil v soboto zvečer shod, ki ga je sklicalo politično društvo »Vodnik«. Da zavrne neutemeljene trditve socialnih demokratov, češ da sedanji napredni občinski odbor še ni ničesar storil za blagor občine, je podal g. Kralj zborovalcem jasno sliko, zakaj je bilo treba zvišati naklade, odnosno, zakaj se bo upehal šolski novič. — Sprčo projektiranih jam, posipanja cest,

Danteja božanstvena komedija „Pekel“

Ta največji kinematografski senzacionalni umotvor se bode predvajal samo še danes. Od danes do ponedeljka 16. junija v „KINO IDEAL“. Zvišane cene vsled visokih nabavnih stroškov. Predstave 3-4½, 4½-6, 6-7½, 7½-9, 9-10½. Zadnje predstave na prostem. Šolskim otrokom dostop ni dovoljen!

skrb za šolo, itd. je zvišanje naklad za 5% tako malenkost, da ni vredno zgubljati besed, kaj še tako kritični, kakor kriče nasprotniki. Soc. demokrati sami so tudi glasovali za zvišanje naklad in za upeljavo šolskega noviča. Prejšnji občinski odbor z županom Pogacnikom je prevzel polno blagajno, a ni naredil nič za dobrobit občine; pustil je pa prazno blagajno. In brez sredstev naj dela zdajšnji odbor čudeže. Nasprotniki zahtevajo hiralnico, igrišče, kopeli, razsvetljavo, gladke ceste, godnjajo pa in vlagajo rekurze če bi se jim zvišalo naklade le za 1%. Za s številkami podprto poročilo je žej govornik burno odobraval. — K prevzetju vodovoda v občinsko last je poročal ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar in je izvajal približno sledeče: Mestna občina ljubljanska je takorekoč zavezana pomagati sosednjim občinam, zlasti pa napredni občini Spodnja Šiška. Ljubljanska kot šiška občina ne uživa posebne ljubezni s strani zdajšnjega deželne odbora. Hočejo jih spraviti v zakon, da bi ena drugo vzela. Govornik bi temu zakonu pristrčno čestital, toda projekt je prežgocen. Mestno občino bi to breme stalo več kot milijon kron in njene sedanje finančne razmere ji tega ne pripuščajo. — Toda prišel sem k vam zaradi pametne in miroljubne besede za prevzete vodovoda od zadruga v občinsko last. V vaši občini se mi zdi, ne bo zavladala preje zadovoljnost, preden ne pride vodovod v občinske roke. Tudi občina ljubljanska je zainteresirana na tem, da prevzame šiška občina vodovod. Mestna občina težko prenaša nezadovoljnost okoliških prebivalcev, v kolikor je zvezana z njimi v gospodarskem oziru. To mi je dalo nagib, da igram danes vlogo poštenega posredovalca, ne morem pa uvideti — je dejal govornik — kako je mogoče, da zadruga taksira odjemalce vode po različnih cenah. To ne sme biti in je tako krivično, da ni čuda, če vodovodna zadruga ne uživa med prebivalci Šiške simpatij. Z momentom, ko prevzame občina vodovod, se odpravi ta krivica. Vodovodna zadruga obstoji za štiri leta, porabila je pa v prvem letu svojega obstoja ravno toliko vode kakor jo porabi danes, torej je evidentno, da zadruga ne napreduje. Zaradi krivičnega taksiranja na odjemalce vode se prebivalci ne poslužujejo vodovoda in najboljši dokaz je to, da v Zg. Šiški menda zadruga sploh nima niti enega odjemalca. Takaj podjetja zamorejo uspevati le pod občinsko upravo, ker je ista vedno pod kontrollo. Deželni odbor bi moral delati na to da pride vodovod v občinsko upravo. Če tega ne stori, ne izpolnjuje svojih dolžnosti. Govornik priznava, da je on povzročitelj sklepa zadnje seje šiškega občinskega odbora, ki se tiče prevzeta vodovoda. Pametno je, izročiti vodovod občini, ker bi mestna občina veliko lažje dala šiški olajšave, kakor pa privatni zadrugi. Klerikalen Orehek je vložil pritožbo na ta sklep, v par vrsticah, češ da je to veliki finančni načrt. Vodovod bi uspeval, ker bi bilo veliko več odjemalcev, kakor jih ima zadruga. Kar se finančne strani tiče, naj se torej g. Orehek kar potolaži. Govornik je konečno predlagal naj javni shod sklene: 1. Shod naj pritrdi, da naj prevzame šiška občina vodovod v svojo upravo, in 2. deželni odbor kranjski naj podpira občino v stremjenju za prevzete vodovoda v občinsko last. Ta dva predloga sta bila enoglasno sprejeta in buren aplavz je sledil govornikovim izjavam. K. je končal še g. Ojster njegove besede je predsednik g. Cimerman zaključil shod.

— Veselica štepanjskega »Sokola«. Kadar »Sokol« v Štepanji vasi priredi to veselico, imajo vedno dovolj gostov. To se je pokazalo tudi včeraj. Veselica je bila izborna obiskana. Prijazni »grič« pri g. Novaku je bil popolnoma zaseden. K veselici sta prišla Sokol I. in Sokol II. — Na igrišču je igrala godba. Najprej je nastopil naraščaj z lepimi vajami, ki so jih mladi dečki prav lepo izvajali — to so sledile proste vaje članstva in vaje na orodju. Telovadba je žela buren aplavz. Veselico so oživljale vesele pesmi in dobra postrežba. Pohvaliti moramo dekleta, ki so sodelovala. »Sokol« je dosegel lep uspeh.

— Nogometna tekma: Ilirija I. in Ilirija II. = 2:0. Pri tekmah presečenca niso nič posebnega. Pred par tedni je prvo moštvo Ilirije le s težavo doseglo zmago 2:1. Včeraj se je vršila ravnanj-tekma in je izpadla nepriakovano ugodno za drugo moštvo. Kdo bi si mislil, da bodo mladiči ugnali starejši moštvo! Sicer niso bili na obeh straneh isti igralci — vsled nepriakovanih prepovedi, so se morali nekoliko igalci zamenjati — vendar rezultat je poučen. Mlajši so zmagali nad starejšimi z 2:0 in s tem je rečeno, da imamo v drugem moštvu izborne mlade moči, ki bodo povzdignile naš šport na

ono višino, da se bomo lahko doma in drugod merili s tuji. Prijatelji športa, ki so včeraj obiskali igro, so lahko videli, kako napredujemo. Rezultat 2:0 ne smemo smatrati za slučajen uspeh — ampak naj bo starejšim v pouk — mlajšim v pogum. Sigurnost v kombinaciji in odločnosti v napadu vodita k uspehu. To bodi pravilo za doma in za drugod. Naše prvo moštvo pa mora poslej dobro porabiti čas za bodoče tekme.

— Bogata postrežnica umrla. Pred par dnevi je umrla v deželni bolnišnici neka postrežnica Kati, katera je bila operirana na slepiču. Imenovana ženska je imela v hranilnici naloženega denarja 10.000 K. S zapuščenim denarjem se bodo sedaj mastili njeni sorodniki. Čudno pri tem je to, da se je delala kod bi bila zelo revna in potrebna ženska, a v resnici je imela pa tako svoto v hranilnici. Zakaj taki skupni odjedajo v resnici potrebnim ljudem kruha? Ženska sama bi se vendar iz obresti na deželi lahko živela, ako še kaj malega poleg tega dela in zasluži. Tako početje je vse graje vredno.

— Kinetograf »Ideal«. Danes zadnji dan Dantejevega »Pekla«. Jutri »Zuma«, ciganska drama. Od petka do ponedeljka velika detektivska igra »Skrivnost Chateau Richmond«.

Trst.

Občinske volitve v Trstu in socijalni demokrati.

Trst, 14. junija.

Zadnje ljudsko štetje in zadnje državnozbornske volitve so pokazale, da v Trstu Slovenci napredujejo. Tega napredka so se Italijani tako ustrašili, da so začeli na vse kriplice delati proti Slovincem. Na sedanje deželnozbornske volitve so se zato dolgo časa pripravljali. Ker pa so vedeli že vnaprej, da bodo morali v mestu bodisi v III. ali IV. volilnem okraju (v IV. razredu) podleči in pripustiti zmago Slovincem, zato so začeli klicati na pomoč Nemce in socijalne demokrati. Nemci so jim takoj ponudili roko, dočim so socijalni demokrati poudarjali, da zahteva njihov princip, glasovati proti vsem nacionalističnim strankam. Prišlo je do ožjih volitev med Slovinci in Italijani v III. in IV. okraju, med socijalnimi demokrati in Italijani pa v I. in VI. okraju. Slovenci so takoj sklenili, da hočejo podpirati socijalne demokrati, to pa zato, ker jim je lažje na tem, da nastane proti italijanski kamorji čim večja opozicija. Ta sklep so Slovenci tudi izvršili ter tako pripomogli socijalnim demokratom v I. VI. mestnem okraju do zmage. Kaj pa so storili socijalni demokrati? Razglasili so sklep osrednjega vodstva, da naj socijalni demokrati Slovencev v III. in IV. okraju ne podpirajo, marveč naj oddajo bele glasovnice. Ali ni to predrzno prve vrste, Slovincem je lažje na tem, da se opozicija proti vladajoči kamorji pomnoži, socijalnim demokratom pa ne. Socijalnim demokratom je torej ljubše, da sedijo v deželnem zboru italijanski kamoristi, nego pa Slovenci. Oni se seveda izgovarjajo, češ, naša stranka se ne sme vezati z nikomur, ampak mora računati na svojo lastno moč. Mi pa mislimo, da je resnica temu nasprotna, kajti celo socijalno demokratski program povdarja, da je dolžnost soc. dem. stranke, da podpira vse tiste tvorbe, ki streme po osvoboditvi delavskega razreda. In če slovenska narodna stranka v Trstu žalibog ni tako delavska, kakršna bi morala biti, zastopajo njeni poslanci vendar povečini revno ljudstvo, voditi pa morajo pri tem narodni boj, ki je za nas Slovence v Trstu gospodarski boj, in bi jim vsled tega morali socijalni demokrati vsaj nekoliko več stati na strani, nego pa kapitalistični kamori. Sedaj pa pride še nekaj zanimivejšega. Dočim je izdala socijalna demokracija razglas, da naj glasujejo njeni pristaši v III. in IV. volilnem okraju z belimi glasovnicami, so se skoraj vsi italijanski socijalni demokrati na sklep strankinenga vodstva poživljali in so se uklonili apelu italijanske liberalne stranke ter so glasovali v omenjenih okrajih za italijanske liberalce. Iz tega je razvidno, da so italijanski socijalni demokrati najpogreje nacionalni, potem šele mednarodni, o čemur se pri slovenskih socijalnih demokrati ne more govoriti. Ne rečemo, da izmed slovenskih socijalnih demokratov nihče ni glasoval za Slovence, nasprotno, precejšnje število slovenskih socijalnih demokratov je lumparilam italijanskih sodrugov pravčasno prišlo na sled in so zato glasovali za Slovence — toda precej se jih je držalo sklepa stranke. Dognano je tudi, da so italijanski socijalni demokrati že pri prvih volitvah povsod tam, kjer so bili nastavljeni slovenski socijalni demokratiški kandidati, glasovali za italijanske liberalce; zato so dobili slovenski socijalni demo-

kratični kandidati v mestu zelo majhno število glasov, tako, da smo se morali kar čuditi. Tudi lepa šola za slovenske socijalne demokrati, od katerih se zahteva, da morajo biti internacionalni in pri tem psovati vse kar je slovenskega, med tem, ko so italijanski in nemški socijalni demokrati taki nacionalni šovinisti, da prezirajo celo svoje sodruga, ki pripadajo ubogemu slovenskemu narodu. Prepričani smo, da se bo v vrste slovenskih socijalnih demokratov vrnilo spoznanje, da v internacionalni vsaj pri sedanjih razmerah, ko je naš slovenski narod tako zelo narodno zatiran, ni rešitve slovenskega delavskega ljudstva in da je potreben za slovensko delavstvo, kakor socijalni, tako tudi oster naroden boj. Kajti čim hitreje ko pridemo do narodne rešitve narodnostnega vprašanja, katero je v delavskem gibanju velika ovira, čimprej se bomo lahko posvetili izključno le enemu samemu boju, boju zatiranega delavskega razreda proti vladajočemu kapitalističnemu razredu. Da nam bo to mogoče, moramo ustvariti enakost narodov. Šele potem se bomo lahko uspešno posvetili boju v svrhu enakosti ljudi. Za naše razmere na jugu bi bila najbolj pripravna, kakor smo to že večkrat naglašali »Narodno-socialistična stranka«. Tej naj bi se pridružili vsi v socijalni demokratični stranki se nahajajoči slovenski delavci, kakor tudi oni slovenski delavci, ki so pristali neopolitičnih na narodni podlagi stoečih strokovnih organizacij, kateri pa vsled tega, ker nimajo primerne politične organizacije, capljajo za eno ali drugo meščansko stranko. V tem smislu treba reformacije in slovensko, oziroma jugoslovansko delavstvo bo napredovalo in postalo bo močan faktor. Naj bi se v tem pogledu začelo intenzivno delovati.

»Narodno socijalna mladinska organizacija« v Trstu. Vabim odbor-nike in namestnike na izvenredno od-borovo sejo, ki bo danes v ponde-ljek, ob 7. zvečer. — Podpredsednik. Zidarska skupina NDO. Priredi veliko vrtno veselico dne 6. julija v prostorih »Gospodarskega društva« pri Tirolcu (Sv. M. Magd. sp.) Na vzporedju je petje, godba, šaljiva po-šta, tombola, ples itd. Slavna bratska društva prosimo naj vzamejo to na znanje.

Smrtna nesreča v prosti luk. V petek popoldne okoli 2. in pol je raz-kladalo 12 težakov z Lloydovega par-nika »Graz« do 12 kvintalov težke cevi. Razkladali so po dve in dve cevi zvezane z debelo vrvjo, katere je spuščal dvigalni stroj na pomol št. 3 v prosti luk. Pri tem delu pa se je utrga a vrv, na kateri je visela teža 24 kvintalov, in ena izmed teh cevi je padla delavcu Alojziju Debe-njaku, na prsi ter mu jih popolnoma zmečkalo, tako da je bil tak mrtev. — Debenjak je bil 39 let star in je stanoval pri Sv. Ivanu. — Poklican zdravnik z zdravniške postaje je mo-ral konstatirati samo smrt. — V znak žalovanja so pokojnikov tovariši za-pustili delo.

Nov smrti slučaj tifusa. V bol-nišnici pri Sv. M. Magd. je padla no-va žrtev vsled kužne bolezni — pe-gastega tifusa. Umril je Umberto Kra-sna, star 39 let, kuhar na parniku »Vorwärts«, ki je vozil okužene tur-ške vojake iz Valone v Carigrad. — Krasna je zapustil ženo in tri otro-ke. Žena in en otrok ležita okužena v bolnišnici pri Sv. M. Magd., druga dva otroka pa sta v opazovalnici za kužne bolezni v vili Sartorio. — V mestu se ni pojavil noben slučaj bo-lezni.

„Slovanskemu klubu“.

Z velikim veseljem mora vsak Slovenec pozdraviti ustanovitev »Slovanskega kluba«, katerega ča-kajo lepe naloge na razne strani. Različni so nazori o tem, kako se naj uravna razmerje nas Slovencev do hrabrih jugoslovanskih bratov in klub bo gotovo tukaj zavzel pravo stališče, ki bo daleč pogledno, ker bo duša tej struji stari po vsem slo-vanskem svetu znani ustanovnik.

Pa ne samo proti slovenskem jugu, nego tudi na severno stran bi »Slovanski klub« lahko izvršil velik čin, ki se bo morda marsikomu zdel čuden, pa vendar se naj izreče. Bol-gari, Srbi in Črnogorci so si po svojih nepričakovanih zmagah pridobili tak ugled pri drugih narodih in tako ve-ljavno, da bo celo mogočna Nemčija pomnožila svojo vojaško moč. Ta prilika bi se morala porabiti tudi od Slovencev, da bi si pridobili ugled, in sicer na drugem polju, na dušev-nem polju, z uma svitlim mečem na kulturnem polju.

Veliki ugled bi si pridobili Slo-venci pred svetom, in sicer v sve-tovnem slovstvu, ako bi poleg ju-naških Jugoslovancov nastopili s svo-jim pesništvo, za katero stvar je uprav zdaj najboljša prilika. Jaz imam tvarino pripravljeno, in sicer po zgledu slavnega Čeha Alberta za dve

antologiji, za antologijo za splošno slovensko pesništvo in za Aškerčevo antologijo z naslovom: »Aus dem Orient und Occident«.

»Slovanski klub« bi se naj za-nimal za stvar in prvič skušal pridobi urednika. »Slov. klub« bi se naj pa v drugi vrsti potrudil, da se do-be gmožna sredstva za tisk. Ni priča-kovati, da bi se v Avstriji ali izven Avstrije našel založnik za taki dve knjigi in tu bi naj narodni krogi nekaj žrtvovali, ker so balkanski narodi žrtvovali življenje in denar.

V Aškerčevi antologiji bi se lah-ko porabili tudi p. vodi Krekovi in Fumovi.

Aškerc mi je sam pravil, da so moje »Indijske pravljice in pripo-vedke«, objavljene v Kresu 183—4, na njega vplivale v smislu, da se je začel zanimati za vzhodne narode; zato bi me jako veselilo, da bi on prišel v svetovno slovstvo pod na-slovom: »Aus dem Orient und Oc-cident!«

Dr. Karol Glaser. (Op. uredništva. Dasi ima »Slo-vanski klub« predvsem druge cilje kulturno-gospodarske, vendar daje-mo prostora gospodu pisatelju, da o tem spregovori. Ako »Slov. klub« za enkrat še ne bo mogoče v tem oziru ničesar storiti, se bo za-vzel za stvar mogoče kdo drugi. Misel, da naj se spravi Aškerca v lepem prevodu v evropsko literaturo je na vsak način lepa. Z njim mo-remo predsvet. Žal, danimamo mno-go upanja, da se gospodu pisatelju njegova želja uresniči.)

Casopis, žurnalist in drugi ljudje.

Svojemu sinu bi moral vsaki časnikar dati na cesto življenja sle-deči pouk:

Moj sin! Mnogo je stvari, ki so družabno nečedne, tako n. pr. iz-posejevanje si od sosedu žepni robec, pljuvati v juho... Toda pred vsem se ogibaj vsaki družbi, kjer se iz-ražajo v listih in redaktorjih — ve-čne resnice, na pr. nazori o koristi in škodljivosti časopisja. Raje se zaba-vaj o vremenu, četudi se niti to ne smatra za znak duševnega boga-stva. Kakor hitro se govori o tisku za, pride iz tega: sedma velesila, javno mnenje, vpliv, ki podjarmlja razum in srce naroda. Če se govori proti, izkašlja svojo jezo na časo-pisju Bismarck, pisatelji poslednjega kora angeliskega, pa še branjevka po vrhu. Velikanski pomen časopisja je imel na mislih oni, ki je dejal, da bi sv. Pavel danes ne hodil po deže-lah oznanjati krščanstvo, temveč bi izdajal list. In v resnici se do-be moderni apostoli, na pr. socialistični Fabiji.

Na Angleškem, ki so se razširili po časopisju kot propagatorji. Na-sproti temu je isti Bismarck, ki je zelo znal uporabljati liste — z Emsko depešo poznal dva naroda v vojno, kadar mu niso listi služili, blagovolil pcvzati opozicijske redaktorje z ljudmi, ki so zgoreli poklice. In kaj vse vedo povedati državni pravd-niki, advokati, vzgojitelji mladine! Ideal teh ljudi je turški sultan, ki v svoji državi ni pustil izdati listov preje kot po obedu, da bi podaniki njegovi ne bili zjutraj nadlegovani v svojem pridnem in težkem turš-tem delu.

Malomestni špisburgar se jezi na liste, zato, ker ga dramijo iz duševne lenobe; špisburgar-inteligen-t govori z zaničevanjem o napakah žurnalistov, zato ker ni sposoben, da bi jih sam zagrešil.

Lumpje kriče na vse pretege na brezobzirnost in predrznost žur-nalistike, zato, ker niso nikdar go-tovi, kdaj pridejo sami na obdukc-ijsko mizo.

Po javnem mnenju, moj sin, spoznaš moralno stopnjo vsacega naroda. Kjer ljudje ne nosijo klub temu, da spoznavajo iz časopisja krivice in korupcije, od tam se preseli. Čim poštenjša družba, tim manj pljuje na časopisje, za to ker poštene občani nimajo strahu pred časopis-jem temveč podpirajo njegovo delo.

Časopisje je zvon, ki vabi k zornici. O čemur previdni občani sa-njajo, toda ne govore na glas, da bi se ne osmešili ali postavili v nevar-nost, ki za nje zvonijo časopisarski zvonovi. Bila je doba, ko so žurna-listi polnili kriminalne, da bi se narod zavedal, da je mogočen.

Le duševno revni ljudje ska-jo na žurnalista; takšni, ki bi s svojo vednostjo in umetnostjo v časopisju ne zaslužili niti šestice za kruh.

Sin moj, izogibaj se te družbe, če hočeš paziti na svojo reputacijo, da ne postaneš smešen. Od prokletja more osvoboditi cerkvena oblast, od smešnosti nobena moč na svetu. (V »Casu« pisal J. H.)

Najnovejša tele-fonska in brzojavna poročila.

NE POJDE TAKO GLADKO.

Danes sta znana odgovora kra-lja Petra in kralja Ferdinanda na car-jev telegram. In oba odgovora obse-ata pridržke, pod katerimi se državi podvzete razsodbi in prikrčki obeh držav se tičejo enega in istega pred-meta: tako Bolgarija kot Srbija ho-če imeti Macedonijo. Naloga carje-va ni lega in še tem težja, ker se gre z prvinstvo Rusije medSlovani. In če pade »čitev«, pa se pridržkom enoga ugodil, onim drugega ne, ali bo ta se podvrgel? Ali je vojna izklju-čena? Odločitev ne bo tako kmalu padla, kajti sedaj bodo vzeli stvar v roko strokovnjaki, in takšno delo traja. Govori se tudi o kompromisnih predlogih.

Belgrad, 16. junija. Vedno izvr-sno informiran list »Odjek« prinaša, da bo na Petrogradski konferenci balkanskih ministrskih predsednikov predložen sledeči kompromisni pred-log: Egri Paľanka bodi bolgarska, Kratovo srbsko; od tu naj gre meja med obema državama ob Zletovski reki navzdol tako, da ostane Štip bol-garski, med tem ko bodi Veles delo-ma bolgarski, deloma srbski; nato gre meja ob reki Vardar, od tu proti Prilepu in Bitolju. Bitolje ostane srbs-ko, le en del bo internacionaliziran.

Največja ovira za zboljšanje medse-bojnih odnosov je: v obeh oz. v obeh treh državah še obstoječa mobiliza-cija. Ko zmanjšate obe državi vojne sile — tedaj se obe miru znatno pri-bližate.

Sofija, 16. junija. Grški poslanik je predložil bolgarski vladi, r. z. za srbske vlade analogen predlog glede demobilizacije.

DEMISIJA GEŠOVA.

Sofija, 16. junija. Vladin organ »Mir« izjavlja: Odstop min. predse-dnika Gešova pomenja akt protesta proti nezvestosti zaveznikov. (No, ampak Srbija ni nikdar grozila z Av-strijo, kakor je grozil »Mir«!) Pro-gram novega kabineta je program vseh strank in obstoja v neodvratni dolžnosti Bolgarije napram Macedo-niji, katero dolžnost je (baje) kralj Ferdinand tako srečno formuliral (bizantinizem).

NAJVIŠJE ODLIKOVANJE.

Sofija, 16. junija. Kralj Ferdinand je sprejel odstojčnega min. predse-dnika Gešova v poslovljni avdienci in ga odlikoval z redom sv. Cirila in Metoda za izvanredne zasluge, ki jih je pridobil za narod in domovino. Gešov je dosedaj edin Bolgar, ki je deležen tega najvišjega odlikovanja v državi.

GOVORICE O ODPSTOPU PAŠIČA.

Belgrad, 16. junija. Vse govori-ce o demisiji min. predsednika Pašića so prerane.

ATENTAT V CARIGRADU.

Carigrad, 16. junija. Sem so do-spele deputacije armad izpred Ca-taldže in Bulajra, da izrečejo svoje sozaje nad umorom velikega vezirja in zahtevajo eksemplarno kazen za morilce. Govori se, da je bil atentat pripravljen v Konstanci.

ARMADA JE ZVESTA.

Carigrad, 16. junija. Vse govori-ce, da marširajo oddelki vojaštva proti Carigradu, so neresnične. Ar-mada obsoja atentat. Oni trije areti-rani oficirji so propali življi, kj z ar-mado nimajo ničesar skupnega.

POTRES.

Sofija, 16. junija. Silno močan potres je bil v Drinovu, kjer se je podrla več hiš in je tudi nekaj člove-ških žtev. Podrobnosti manjkajo, ker je telegrafična zveza pretrgana.

FRANCOZI NAJBOLJŠI AVIATIKI.

Dunaj, 15. junija. Danes se je za-čelo tu mednarodno tekmovalje av-iatkov. Francozi so pokazali, da sto-ijo na višini aviatične umetnosti in prekašajo daleko vse druge. Fran-cozu aviatiku Chevillardu se je polet tako obnesel, da je dosegel svetovni rekord z višino 4700 m, ki jo je do-segel v spremstvu enega pasazirja. Ilirer je dosegel komaj 4000 m. (Zep-pein jo je pobrisal nazaj proti lube-mu Berlinu, ker takšna rariteta ne sme manjkati pri Viljemovemu jubile-ju.)

OŽJE VOLITVE NA MORAVSKEM.

Brno, 15. junija. Pri ožjih volit-vah v moravski deželni zbor je o izvoljenih 6 soc. dem. 2 k... 2 agrarca in 2 naprednjaka.

Odgovoril urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Utrinski Tiskar«.

Pijte le Tolstovrško slatino

ki sedaj odkar se je vrec spopolnil zelo mozira in ostane tudi čista in dobra vsled tega lahko konkurira v vsako drugo kislno vodo. Tolstovrška slatina pospešuje tek in prebavo ter je zdravilo za želodčni krč, katar v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, zaprtje, bolezen in ledvicah in mehurju. — Izvrstna namizna in zdravilna voda. Poskusite! Kdor naroči sedaj je gotovo zelo zadovoljen. — Edino domače podjetje.

Dobi se pri podjetju „Tolstovrške slatine“ po sledeči znižani ceni:
1 zaboj z 25 1/2 litra stekl. 5 K | 1 zaboj z 25 1/2 litra stekl. 9 K
1 zaboj z 50 1/2 litra stekl. 9 K | 1 zaboj z 50 1/2 litra stekl. 11 K
(z zabojem in steklenicami vred iz Sp. Dravograda po povzetju).
Steklenice vseh vrst se sprejmejo po nizki ceni v polnitev.

Gradbena kulturnotehnična in zemljemerska pisarna Ing. J. Skoberne & Ing. D. Gustinčič

Telefon 16-31.

Trst, via Zonta 9.

Telefon 16-31.

Konstruktivna, podjetniška in izvedeniška pisarna za vsa v gradbeno, kulturnotehnično in zemljemersko stroko spadajoča dela, kakor n. pr.: izvršitev del in načrtov za ceste, mostove, železnice, vodovode, uravnave voda, osuševanja in namakanja poljedelskih zemljišč, izdelovanje geometrijskih načrtov za zemljeknjižne odpise in p. p. p., delitve skupnih zemljišč, ponovitve meja itd. — Tehnična izvedenjska pisarna in svetovalec.
Cenitve zemljišč in drugih tehničnih predmetov. Vedno točno izvršitev!

V Tivoli!

Ako se hočeš dobro zabavati, pojdi v restavracijo „Tivoli“; tam je izvrstna češka kuhinja, dobiti je tudi vedno sveže pivo in razna pristna vina po zmernih cenah.

Velika dvorana Hotelske sobe

je vedno brezplačno na razpolago za: veselice, shode, predavanja itd. po jako nizki ceni vedno na razpolago.

Vsako jutro že ob 6. uri sveže kuhana kava.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Glasovirje, pianine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, uglašuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljubljana-Glince 92.

Cenjenim obiskovalcem Trsta se priporoča prenočišče v hotelu H. Koslč, ulica Carradori št. 15. Cene nizke. — Skupno več dijakov, najnižja cena.

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo od 6. junija do 13. junija.

Cene v kronah		od	do
1 kg govej. mesa I. vrste	1.80	2.00	
1 kg govej. mesa II. vrste	1.60	1.80	
1 kg govej. mesa III. vrste	1.50	1.70	
1 kg telečjega mesa	1.80	2.00	
1 prašič. mesa (svez.)	2.00	2.20	
1 prašič. mesa (prek.)	2.20	2.40	
1 koštrunovega mesa	1.40	1.50	
1 masla	2.60	3.00	
1 masla surovega	2.60	2.80	
1 masti prašičje	1.90	2.00	
1 slanina (špeha) sveže	1.80	2.00	
1 slanina prekajene	1.90	2.00	
1 sala	1.80	1.92	
1 čajnega masla	3.20	3.60	
1 margarinskega masla	2.00	2.20	
1 jajce	0.06	0.08	
1 liter mleka	0.20	0.22	
1 smetane posnetega	0.08	0.10	
1 smetane sladke	0.90	1.00	
1 kg medu	1.40	1.60	
1 piščanec	1.25	1.50	
1 golob	0.40	0.50	
1 raca	1.30	2.00	
1 gos	7.00	8.00	
1 puran	35.00	40.00	
100 kg pšenice moke št. 0	35.00	38.00	
100 kg pšenice moke št. 1	34.00	37.00	
100 kg pšenice moke št. 2	33.50	36.50	
100 kg pšenice moke št. 3	32.50	35.50	
100 kg pšenice moke št. 4	31.60	34.60	
100 kg pšenice moke št. 5	30.80	33.80	
100 kg pšenice moke št. 6	28.30	31.30	
100 kg pšenice moke št. 7	25.50	28.50	
100 kg pšenice moke št. 8	24.00	27.00	
100 kg koruzne moke	48.00	51.00	
100 kg ajd. moke I. vrste	46.00	49.00	
100 kg ajd. moke II. vrste	44.00	47.00	
100 kg ržene moke	30.00	33.00	
100 kg fižola	23.00	26.00	
100 kg graha	21.00	24.00	
100 kg leče	20.00	23.00	
100 kg kaše	20.00	23.00	
100 kg ričeta	23.00	26.00	
100 kg pšenice	23.00	26.00	
100 kg rži	21.00	24.00	
100 kg ječmena	20.00	23.00	
100 kg ovsja	22.00	25.00	
100 kg ajde	23.00	26.00	
100 kg prosa belega	18.00	21.00	
100 kg navadnega	18.00	21.00	
100 kg koruze	6.00	7.00	
100 kg krompirja	23.00	26.00	
100 kg činkvantina	5.00	6.50	
100 kg sena	5.00	6.00	
100 kg slame	3.00	4.00	
100 kg stelje	6.50	7.50	
100 kg detelje	9.50	12.00	
Cena trdemu lesu za m ³	8.00	9.00	
Cena mehkeemu lesu za m ³	1.10	1.30	
Praščiči na klavnici	1.10	1.30	

Naš novi roman!

Usode junakov našega tekočega romana se bližajo koncu. Naš prihodnji roman, ki

začne izhajati te dni

vzporedno z zadnjimi poglavji »V senci jezuita«, nas povede iz sive preteklosti bliže sedanjemu času, med žalost in veselje ljudi devetnajstega stoletja. Marsikaj se je izpremenilo od dobe Franca I., Ragastana, Zilete in Manfreda pa do teh dob, a človeško življenje ima ravno tako svoje strašne rane in pretresljive zapletitve. Naš novi roman se dotika najbržkejšega med njimi

in bo slikal v žarkih barvah nesrečo nezakonske matere in njenega otroka — sadu prepovedane ljubezni.

Priprosto dekle s strogim očetom na eni — potomec ošabne plemenitaške rodbine na drugi strani; nedolžno dete, ki se rodi iz njih objema izgubi očeta preden ga je poznalo, mati mu umre v bedi in pomankanju sredi najnežnejše mladosti; pusti ga samega v velikem mestu, kjer je toliko slabih in tako malo dobrih ljudi.

Ali je temu otroku ljubezni mogoča sreča? Ali mu je namenjena?

Tako se glasi vprašanje, ki si ga bodo zastavljali bralci našega odčetka do konca zanimivega romana

! Otrok ljubezni !

Hkrati pa bodo tudi sledili burnim dogodoljam, ki so jih povzročili viharji

francosko-pruske vojne leta 1870—1871.

Roman »Otrok ljubezni« biča in slika z neizprosno resnicoljubnostjo vsa

nemška zverinstva za časa vojne med Nemčijo in Francijo

in kaže nečuvstvo početje teh »kulturnih« ljudi v kričeh, a pravi luči, ki mora pognati vsakemu čutečemu človeku rdečico ogorčenja v obraz.

Da ne zamudite nobenega poglavja tega velezanimevega romana, naročite si »Dan« pravočasno, ozir. obnovite naročnino takoj! Opozorite svoje znanee!! Čitajte »Dan«!!

Pošljite naročnino, ako je še niste!

Laška kuhinja

v Ljubljani.

Od danes naprej se dobe vsak dan sveže morske ribe in najboljše vino Teran iz želne kleti Parenco.

Fotografske aparate

in vse potrebščine ima v zalogi drogerija in fotomanufaktura

„ADRIJA“

v Ljubljani, Selenburgova ulica 5. Zahtevajte cenike!

Ne zamudite prilike! Pazite na naslov!

K 1000

in še več na leto

zasluži lahko vsak restavracije, kateri si nabavi iz moje velike tovarniške zaloge (edine na Kranjskem)

najnovejši in moderni, samigradoči

PIANINO

z navijanjem na pero, brez elektrike, na katerega se tudi lahko z rokami igra.

Po dogovoru postavim sam, vsakemu imejtelju restavracije, gostilne ali kavarne, poljubno moderni gramofon, ali godbeni avtomat, tudi zgoraj omenjeni glasovir (pianino) brezplačno v njegove prostore, kateri stroj se potem izplačuje sam z vmetanim denarjem ali pa plačam od tega denarja odstotke;

Gramofon atelje

A. Rasberger, Ljubljana

Sodna ulica št. 5.

10.000 plošč vedno v zalogi. — Peresa in posamezna dela. — Vsakovrstne igre. — Lastna delavnica za popravila vseh vrst avtomatov in gramofonov.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izber

dežnikov in solnčnikov

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Slovinci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Metodove šolske družbe!

Kdor hoče imeti res zanesljivo in trpežno uro, fino izdelane verižice, prstane i. t. d. naj ne prepre tvrdke
Ivan Ravnihar, urar
Ljubljana, sv. Petra c. 4

V plačline težkoče zašiti trgovci in industriji
se ranžirajo
najhitreje in popolno diskretno in se v to svrhu tudi denar preskrbi.
Vprašanja pod „Filijalka Ljubljana“ na upravo „Dneva“ 146

„Zdravnik želodca“

je edina posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izborna upliva proti slabosti v želodcu ter ga radi tega v nobeni družini ne bi smelo manjkati.

Za K 10.—

se dobi elegantni damski prašni mantelj ali pralni kostum.

Ravnatoko za K 10.— listrasta ali pralna obleka za gospode. Od K 6.— naprej pristni panama klobuki do najfinije vrste.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Učiteljska tiskarna
v Ljubljani
ima vedno v zalogi jako krasne

VZORCE ZA DIPLOME

za častne člane, častne občane i. t. d. po zelo nizkih cenah. Preskrbi tudi okvirje.

Prva delavnica v Ljubljani za popravila vseh vrst čevljev

Hitra in trpežna izvršitev po nizki ceni. Prešernova ul. 9 na dvorišču.

Naročajte se na „Dan“.

Del. glavica: K 8,000.000. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3/4 %